Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0426U000212

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-09-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варваринець Антоніна Василівна

2. Antonina V. Varvarynets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5859-1040

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.02

Назва наукової спеціальності: Внутрішні хвороби

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-09-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 61.051.06

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.11.05, 76.29.11.07, 76.29.29, 76.29.34, 76.29.34.11

Тема дисертації:

1. Клініко-патогенетичні особливості діагностики та лікування позакишкових проявів у хворих на неспецифічний виразковий коліт

2. Clinicopathogenetic Features of Diagnostic and Treatment of Patients with Extraintestinal Manifestations of Nonspecific Ulcerative Colitis

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена підвищенню ефективності діагностики позакишкових проявів у хворих на виразковий коліт та розробці диференційованих підходів до їх лікування. Обстежено 207 хворих на виразковий коліт: 167 пацієнтів із позакишковими проявами та 40 без них; контрольну групу становили 30 практично здорових осіб. Для поглибленого аналізу сформовано підгрупи хворих з ураженням опорно-рухового апарату (n=51) та зі зниженням зовнішньосекреторної функції підшлункової залози (n=48). Застосовано загальноклінічні, лабораторні, ендоскопічні, морфологічні та статистичні методи; визначали фекальний кальпротектин, зонулін та □1-антитрипсин у сироватці крові й калі, фекальну еластазу-1, ступінь дисбіозу товстої кишки, рівень вітаміну D3 та компонентний склад тіла. Позакишкові прояви виявлено у 80,7

% хворих. Найчастіше встановлювали ураження органів травлення (38,3 %) та суглобів (30,5 %). У пацієнтів із позакишковими проявами виразковий коліт частіше мав середній або тяжкий перебіг, більшу протяжність ураження товстої кишки, вищу ендоскопічну активність і більш виражені морфологічні зміни. Показано порушення бар'єрної функції кишечника зі збільшенням рівнів зонуліну та α1-антитрипсину, залежність цих змін від вираженості дисбіозу, а також зв'язок із характером позакишкових проявів. У хворих на виразковий коліт встановлено зниження зовнішньосекреторної функції підшлункової залози; найбільш виражене зменшення фекальної еластази-1 визначено у пацієнтів із зовнішньосекреторною недостатністю. Виявлено дефіцит вітаміну D3, зниження м'язової, кісткової та жирової маси, найбільш виражені за наявності позакишкових проявів. Обґрунтовано диференційоване комплексне лікування з індивідуально підібраною поліферментною терапією та холекальциферолом, а також застосуванням тофацитинібу та адалімумабу у хворих з виразковим колітом та його позакишковими проявами. На тлі тофацитинібу та адалімумабу встановлено зменшення клінічної, ендоскопічної та морфологічної активності захворювання; після лікування тяжкий перебіг виразкового коліту в цих підгрупах не визначався. Наукова новизна полягає у встановленні взаємозв'язків між порушенням бар'єрної функції кишечника, дисбіозом, зовнішньосекреторною функцією підшлункової залози, вітаміном D3, компонентним складом тіла та формуванням позакишкових проявів, а також у патогенетичному обґрунтуванні диференційованого лікування. Результати впроваджено у клінічну практику та навчальний процес.

2. The dissertation is devoted to improving the diagnosis of extraintestinal manifestations in patients with ulcerative colitis and to developing differentiated approaches to their treatment. A total of 207 patients with ulcerative colitis were examined: 167 patients with extraintestinal manifestations and 40 without them; the control group consisted of 30 practically healthy individuals. For an in-depth analysis, subgroups of patients with musculoskeletal involvement (n=51) and with decreased exocrine pancreatic function (n=48) were formed. General clinical, laboratory, endoscopic, morphological and statistical methods were used; fecal calprotectin, zonulin and α1-antitrypsin in serum and feces, fecal elastase-1, the degree of colonic dysbiosis, serum vitamin D3 and body composition were assessed. Extraintestinal manifestations were detected in 80.7% of patients. Digestive system involvement (38.3%) and joint involvement (30.5%) were most frequent. In patients with extraintestinal manifestations, ulcerative colitis more often had a moderate or severe course, a greater extent of colonic involvement, higher endoscopic activity and more pronounced morphological changes. Impaired intestinal barrier function with increased zonulin and α1-antitrypsin levels was demonstrated, together with an association of these changes with the severity of dysbiosis and the type of extraintestinal manifestations. Decreased exocrine pancreatic function was found in patients with ulcerative colitis, with the most pronounced reduction in fecal elastase-1 in patients with exocrine pancreatic insufficiency. Vitamin D3 deficiency and reductions in muscle, bone and fat mass were identified and were most pronounced in patients with extraintestinal manifestations. Differentiated complex treatment was substantiated, including individually selected polyenzyme replacement therapy and cholecalciferol, as well as tofacitinib and adalimumab in patients with ulcerative colitis with extraintestinal manifestations. Treatment with tofacitinib and adalimumab reduced clinical, endoscopic and morphological disease activity; severe ulcerative colitis was not detected in these subgroups after treatment. The scientific novelty consists in establishing relationships between intestinal barrier dysfunction, dysbiosis, exocrine pancreatic function, vitamin D3 status, body composition and the formation of extraintestinal manifestations, and in the pathogenetic substantiation of differentiated treatment. The results have been implemented in clinical practice and in the educational process.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0115U003904; 0121U111773

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Варваринець АВ, Чопей ІВ. Зміна лабораторних показників у хворих на неспецифічний виразковий коліт, які отримують біологічну терапію. Україна. Здоров'я нації. 2015;1(33):92–96. https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/7674df6d-be87-4ec8-a4db-a375f776cbb0
- 2. Варваринець АВ, Чопей ІВ. Структура та частота позакишкових проявів неспецифічного виразкового коліту серед пацієнтів Закарпатської області. Україна. Здоров'я нації. 2016;1–2(37–38):37–41. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/28910/1/2016-1-2.pdf
- 3. Варваринець АВ, Чубірко КІ, Чопей ІВ. Клініко-ендоскопічна ефективність застосування ведолізумабу у пацієнтів з неспецифічним виразковим колітом. Wiadomosci Lekarskie. 2018;LXXI(2):346–349. https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/37921742-0b13-4fa4-8cd4-d3bf88cdfcd9/content
- 4. Varvarynets AV, Chubirko KI, Chopey IV, Hnepa YaY, Kurakh AV. Comparison of the effects of tofacitinib and adalimumab on transclonoscopic pH and calprotectin levels in patients with ulcerative colitis. Wiadomosci Lekarskie. 2020;LXXIII(3):441–443. DOI: 10.36740/WLek202003105
- 5. Варваринець АВ, Чопей ІВ, Чубірко КІ. Вплив біологічної терапії у хворих з неспецифічним виразковим колітом при супутньому ураженні суглобів. Україна. Здоров'я нації. 2020;3/1(61):152–156. DOI: 10.24144/2077-6594.3.2.2020.213726
- 6. Varvarynets AV, Chopey IV, Chubirko KI, Kurakh AV, Voronych VM, Skrypynets YP. Effect of prolonged treatment with biological therapy in patients with ulcerative colitis with concomitant joint damage. Wiadomosci Lekarskie. 2021;74(4):977–980. DOI: 10.36740/WLek202104131
- 7. Varvarynets AV. Effects of biological therapy on quality of life and psychoemotional status of patients with ulcerative colitis. Wiadomosci Lekarskie. 2021;74(10):2610–2613. DOI: 10.36740/WLek202110215
- 8. Varvarynets AV, Beliayev VD, Hechko MM, Kurakh AV. Ocular lesions in patients with ulcerative colitis. Wiadomosci Lekarskie. 2024;77(3):445–449. DOI: 10.36740/WLek202403111
- 9. Varvarynets AV. Specifics of barrier function impairment of the large intestine in patients with ulcerative collitis and joint damage. Wiadomosci Lekarskie. 2024;77(10):1989–1995. DOI: 10.36740/WLek/195166
- 10. Варваринець АВ. Особливості діагностики зовнішньосекреторної функції підшлункової залози у хворих на неспецифічний виразковий коліт у поєднанні із хронічним панкреатитом. Проблеми клінічної педіатрії. 2024;3(65):49–55. DOI: 10.24144/1998-6475.2024.66.49-55
- 11. Нірода АІ, Братасюк АМ, Чопей ІВ, Чубірко КІ, Варваринець АВ. Сучасні ендоскопічні та морфологічні критерії діагностики неспецифічного виразкового коліту. У: Матеріали 70-ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу УжНУ; Ужгород: РІК-У; 2016. С. 29–30. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/7872
- 12. Гряділь ТІ, Варваринець АВ. Ендоскопічна оцінка ефективності дії біологічно активної терапії при неспецифічному виразковому коліті. У: Матеріали 70-ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу УжНУ; Ужгород: РІК-У; 2016. С. 47–48. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/8153
- 13. Варваринець АВ. Вивчення імунологічного статусу у пацієнтів з неспецифічним виразковим колітом. У: Матеріали 71-ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу УжНУ; Ужгород: РІК-У; 2017. С. 36. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/12896
- 14. Варваринець АВ. Вітамін Д та його роль у формуванні вродженого імунітету та виникненні запальних захворювань кишківника. У: Матеріали 74-ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу УжНУ; Ужгород: РІК-У; 2020. С. 13. https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/36a12610-1dd3-4571-81e4-4bcd82dbea28
- 15. Варваринець АВ, Чопей ІВ, Чубірко КІ. Вплив адалімумабу при супутньому суглобовому синдромі у хворих з неспецифічним виразковим колітом. У: Матеріали 75-ї підсумкової наукової конференції

професорсько-викладацького складу УжНУ; Ужгород: РІК-У; 2021. С. 59. https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/f8c3cd2b-7127-459e-8e37-44f72b51440c

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0115U003904; 0121U111773

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чопей Іван Васильович
2. Ivan V. Chopey

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4626-0855

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бенца Тетяна Михайлівна
2. Tetiana Bentsa

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9427-2549

Додаткова інформація: Scopus ID 6506784540

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернявський Володимир Володимирович
2. Volodymyr V. Cherniavskyi

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.36

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5831-8810

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради — Ганич Тарас Михайлович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні — Ганич Тарас Михайлович

Відповідальний за підготовку облікових документів — Рудакова Світлана Олександрівна

Реєстратор — Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності — Юрченко Тетяна Анатоліївна